बभूवुः पुत्राश्च षडेते शिल्पकारिणः । मालाकारः कर्म्मकारः शङ्खकारः कुविन्दकः । कुम्भकारः कंसकारः षडेते शिल्पिनोवराः" ब्रह्मवै०पु० तेनास्य शूद्राजातत्वात् "मातृवद्वर्णसङ्कराः" इत्युक्तेः शूद्रत्वम् । उशनसा तु तस्य प्रतिलोमवर्णसङ्करत्वमुक्तम् । "नृपायां वैश्यसंसर्गात् आयोगव इति स्मृतः । तन्तुवायो भवन्त्येते वस्त्रकांस्योपजीविनः । शिल्पिकाः केचिदत्रैव जीवनं वस्त्रनिर्म्मितम् । आयोगवेन विप्रायां जातास्ताम्रोपजीविनः" ।

कंसकृष् पु० कंसं कृष्टवान् कृष-क्विप् ६त० । वासुदेवे तेन हि तस्य सभामध्ये कर्षणेन नाशनात्तथात्वं यथाह हरि० ८९ अ० । "क्षिप्ते पितरि चुक्रोध नन्दगोपे च केशवः । ज्ञातीनाञ्च व्यथां दृष्ट्वा विसंज्ञाञ्चैव देवकीम् । ससिंह इव वेगेन केशवो जातविक्रमः । आरुरुक्षुर्महाबाहुः कंसनाशार्थमच्युतः । रङ्गमध्यादुत्पपात कृष्णः कंसासनान्तिके । असजद्वायुना क्षिप्तो यथाखस्थो घनाघनः । ददृशुर्नहि तं सर्वे रङ्गमध्यादवप्लुतम् । केवलं कंसपार्श्वस्थं ददृशुः पुरवासिनः । सोऽपि कंसस्तदायस्तः परीतः कालधर्म्मणा । आकाशादिव गोविन्दं मेने तत्रागतं विभुम् । स कृष्णेनायतं कृत्वा बाहुं परिघसन्निभम् । मूर्द्धजेषु परामृष्टः कंसो वै रङ्गसंसदि । मुकुटश्चापतत्तस्य काञ्चनो वज्रभूषितः । शिरसस्तत्र कृष्णेन परामृष्टस्य पाणिना । हस्तेन ग्रस्तकेशश्च कंसो निर्य्यन्त्रतां गतः । तथैव च विसंमूढो विह्वलः समपद्यत । निगृहीतश्च केशेषु गतासुरिव निश्वसन् । न शशाक मुखं द्रष्टुं कंसः कृष्णस्य वै तदा । विकुण्डलाभ्यां कर्णाभ्यां छिन्नहारेण वक्षसा । विलम्बाभ्याञ्च बाहुभ्यां गात्रविसृतभूषणैः । भ्रंशितेनोत्तरीयेण सहसा चलिताननः । चेष्टमानः समाक्षिप्तः कंसः कृष्णेन तेजसा । चकर्ष च महारङ्गे मञ्चान्निष्क्रम्य केशवः । केशेषु तं बलादुद्गृह्य कंसं क्लेशार्हतां गतम् । कृष्यमाणः स कृष्णेन भोजराजो महाद्युतिः । समाजवाटे परिखां देहकृतां चकार ह । समाजवाटे विक्रीड्य विकृष्य च गतायुषम् । कृष्णो विसर्ज्जयामास कंसदेहमदूरतः" । "निषेदिवान् कंसकृषः स विष्टरे" माघः । कंसजित्कसारातिकंसहादयोऽप्यत्र

कंसवती स्त्री उग्रसेनदुहितृभेदे देवश्रवसः पत्न्याम् कंसशब्दे उदा० । "कंसवत्यां देवश्रवसः सुवीरइषुमांस्तथा" भाग० ९,२४,२ ।

कंसार न० कंसं तदाकारम् ऋच्छति ऋ-अण् उप०स० । अस्थ्नि तस्य च कंसवच्छुभ्रत्वात् तथात्वम् "यत्किञ्चित् कंसारं तदस्थि" ऐत० ब्रा० । [१कांस्यधातौ त्रिका

कंसास्थि न० कंसमस्थीव कठिनत्वात् व्याघ्रा० उपमितस०

कंसिक त्रि० कंसेन चतुःषष्टिपलमानेन क्रीतः "कंसाट्ठिन् पा० टिठन् इकार उच्चारणार्थः । १कंसेन क्रीते स्त्रियां टित्त्वात् ङीप् । अध्यर्द्धपूर्वद्विगोस्तु तस्य लुक् । अध्यर्द्धकंस सार्द्धकंसेन क्रीते त्रि० । द्विकंस द्वाभ्यां कंसाभ्यां क्रीते त्रि० ।

कंसोद्भवा स्त्री कंस इव शुभ्रत्वादुद्भवति उद्+भू-अच् । सौराष्ट्र्यां मृत्तिकायां तस्याः शुभ्रत्वात् कंसतुल्यत्वम् ।

कक इच्छायाम् सक० गर्व्वे चापले च अक०भ्वा०आत्म०सेट् । ककते अककिष्ट चकके [चकङ्के प्रनिकङ्कते न णत्वम् ।

कक गतौ भ्वा० इदित् आत्म०सक०सेट् । कङ्कते । अकङ्किष्ट

ककन्द पु० कक-अन्दच् । १स्वर्णे उणादिकोषः २नृपे उज्ज्व०

ककर पु० कक-अरच् । पक्षिभेदे । "हेमन्ताय ककरांञ्छिशिराय विककरान्" यजु० २४,२० । ककरः पक्षिविशेषः

ककरघा(हा)ट पु० कं विषं करहाटेऽस्य हस्य ष्ट०वा घः । मूलविषे वृक्षभेदे । "तत्र क्लीतकाश्वमारगुञ्जासुगन्धगर्गरककरघा(हा)टविद्युच्छिखाविजयानीत्यष्टौ मूलविषाणि" सुश्रु० । घमध्यस्तु "अन्त्रपाचक कर्त्तरीयसौरीय ककरघाट करम्भनन्दनवराटकानि सप्त त्वक्सारनिर्य्यासविषाणि" सुश्रुतोक्ते त्वक्सारनिर्यासविषे २वृक्षभेदे ।

ककर्द्दु पु० कस्य कर्द्दनं हिंसनम् कर्द्द-भावे उन् ६त० । सुखनाशने । "ककर्द्दवे वृषभोयुक्त आसीत्" ऋ० १०, १०२,६ ककर्द्दवे हिंसनाय" भा० ।

ककाटिका स्त्री कृकाटिका पृषो० । १घाटायाम् २ललाटास्थिभेदे च "मस्तिष्कमस्य कतमोललाटं ककाटिकां प्रथमोयः कपालम्" अथ० १०,२,८ ।

ककुञ्जल पुंस्त्री कं जलं कूजयति कूज-अलच् पृषो० नुम् ह्रस्वश्च । चातकपक्षिणि राजवल्लभः स्त्रियां ङीप् ।

ककुत्सल न० ककुत्स्थलं वेदे पृषो० । ककुद्रूपे स्थले "असौ वा इह ते मनः ककुत्सलमिव जामयः । अभ्येनं भूम ऊर्णुहि" अथ० १९,४,६६, जामयो नवोढाः ककुत्स्थलं वस्त्रेण यथा ऊर्णुवन्ति तथैव मन आच्छादय इत्यर्थः । लोके तु ककुत्स्थलमित्येव ।

ककुत्स्थ पु० वृषरूपधरस्य शक्रस्य ककुदि तिष्ठति स्था क । पुरञ्जयाख्ये इक्ष्वाकुपुत्रशशादपुत्रे नृपभेदे । तन्नामनिरुक्तिचरिते यथा "इक्ष्वाकौ संस्थिते ताते शशादस्तामथावसत् । शशादस्य तु दायादः ककुत्स्थोनाम वीर्य्यवान् । इन्द्रस्य वृषभूतस्य ककुत्स्थोऽजयतासुरान् । पूर्वमाडीवके युद्धे कक-